

SLÄKTKRÖNIKA.

(Till släktmötet 24/3 1938. Stjernvalliska släkten.)

Vid stora Kopparberg, i Aspeboda
ett tillhåll fördomdags för varg och lo,
där levde bergsmän rödliga och goda
på Vilkesbacka och Stråtebo.
Claes Eriksson, befallningsman i Salbergs län,
till honom sträcker sig vårt anrep härn.

Claes Eriksson var född på 1500-talet,
han torde varit av bergfrälse ätt,
vid val av levnadskall fåll därför valet
på bergshantering och jordbruket.
Det förefaller kanske mången galst
att ej intresset tidigare blivit väckt
för forskning utav denna ättefader,
hans förehavanden och livs bravader
och allt som står i samband med hans släkt.

Han var i äktenskap förenad med
Elisabet Terserus, som i nära led
befryndad var med kända kyrkans män,
prost hennes fader var i Leksands pastorat
och hennes bror, Åbo-biskopen
för eftervälden känd som kyrklig potentat, var
sedan biskop uti Linköpings stift,
uti vars domkyrka han fått en ståtlig grift,
och Anna Svinhufvud Claes svärmor var,
av gammal dalasläkt var hennes far.

I äktenskapet hade Claes en son, Jöns Claesson, denne bergsmansättlin
från
det fagra Dalen, varur många stormän stamme,
var främsynt och bärst, en högt värderad man,
som Konung Karl den XI:s vänskap vann,
samt blev ihågkommen av högst densamma
med lagmansämbete och adelsbrev.
Men anspråkslös han likväl genomdrev
att denna gunst sig undanbedja få,
en märklig handling, uti tider då
ett adelskap var mycket efterfikat
samt härskare förtjänte män berikat,
och kanske oförtjänt och, med denna nåd,
Jöns ville ej ens bliva hovrättsråd;
i hovrätten assessor han förblev.

Jön Claesson nitisk var i Herren dyrkan
höll husandakt, besökte flitigt kyrkan,
var hjälpsam mot de fattiga samt god och glad
och omtyckt utav hög och låg i Stockholms stad.
Det sägs att konungen och hans gemål
var städse mot Jöns Claesson mycket huld,
besökte ofta Jöns uti hans hem.
Jöns hade höga gynnare i dem
fast han ej äktade på äreplats och guld,
dock ägde han uti Hjärtat och Hjärnan stål.

Jöns fru var Magdalena Rudbäck, av den kända ätten,
Jöns sväger Olav Rudbäck, från Uppsala slätten.
"Den lärda bjälssen och professorn", deras far
den kände biskop Nikolaus var.
Son Nikolaus var till biskopen i Västerås
Johannes, även ärkebiskops kandidat,
för vilken man rikskansler Oxenstierna satte läs
samt stopp för denne lärde mans mandat
emeden han var alltför envis, alltför nitisk
en orädd man, i alla stycken kritisk.

Jöns Claesson antog efter tidens sed
ett tillnamn, Vallvik, blott i tvenne led.
det namnet levde i von Vallvijks ätt,
det var greve Jean von Vallvijk var, som gjorde det (bror till Ji
känt uti politikens strid,
i Adolf Fredriks och i Gustafs tid.
Han var habil, i tjänsten användbar,
en typ för frihetstidens ämbetsman han var.

Jöns yngre son var Erik, adlad Stjernvall,
han skötte samvätsgrant sitt domarkall
i Åbo hovrätt såsom hovrättsråd.
Han mot tog slutligen av kunglig nåd
det adelsbrev hans fader undanbrott sig.
Om Erik sägs att ofta han begett sig
till Nousis där han ägde tvenne gods
här trivdes han, där var han väl till mods.
Kanske det gått i erv, ty mången descendant
på landet bott och trivts så excellent
samt ägnat sig åt jordbruket så gärna.

Hans hustru Brita Hirvo var,
borgmästare i Väddödalen var hennes far.
Hon omgift blev med lagman Liljenstjerna,
ty Erik dog i livets bästa flor,
han är begravet under samma kor
där Karin Månsdotter fått sitt sista
viloläger i en marmorkista.

Två söner hade Erik, utav dem
hovjunkare Carl Gustaf fick sitt hem
i Lampis socken uppå Gammelgård,
han ägde Gammelgård i Tavastland
och Erkkylä och Porkkala vid Ormajärvi strand.
Han dog i kolera, hans lott var hård.
I Åbo domkyrka inunder altaret, i murat gravvalv är hans vilarum
Hans änka, Margareta Tandefeldt
och "stora mormor" kallad, städse gyllt
bland ättlingar som en energisk kvinna,
högst ordningsfull och världsvärd
en god och trogen barnens vårdarinnan
samt barnabarnens stöd vid hemmet hård.

Den yngre sonen, Erik Johan, officer och löjtnant i Frankrikes armé
en tapper man och kunnig, som man ser
av gamla urkunder, han hade renomme
samt en glaskyddad man, var finsk dragon,
kapten, major och överste han blev omsider
samt chef för regementet slutligen,
fick svärdsorden för tapperhet i strider
samt dog i Raseborg i Kungsgården.

Hans hustru Chatarina Nonneman från Stralsund
var en präktig fru, en utmärkt mor,
för hennes värnaden var stor,
och deras son Hans Henrik, vilkens minne vi
senfödda ättlingar ha samlats att besöka,
kornett och sen löjtnant, men ville ej förbli
vid militären, det kan man förstå,
ty uti Mäntsälä han ägde Lindnäs gård
och ville ägna sig åt godsets vård.
Han Lindnäs erhöll med sin första fru,
den är i släktens ägo allt ännu.

Min kunskap om Hans Henricks liv är ringa
och uppgifter om honom har jag inga,
han tordé varit hjälpsam och en präktig man
ej vän av dryckjäm eller av kalas
med åkerbrukare som någon ann
och intresserad av framställningen av glas.
Hans första äktenskap var kort,
hans hustru Anna Ekblad snart gick bort,
men i Fredrika Charpentier han fick
en andra hustru, likt den första hängiven och god
en hemmets kvinna, full av ädelmod.

För krönikan jag ber om ursäkt, där finns brister många,
där saknas anekdoter och historia
som kunde skänka ättefädren gloria.
Må dessa rim likvälen stunde intresse fånge
och må vi hedra ättefädrens minne
och fira denna fest med samhörighetens sinne.

Einar Stjernvall.

Till fru Professorskan Gértrud Lichmann
vördsmänt av
Einar Stjernvall.

(Einar var son till Alexandra och Knut (juttu) Stjernvall.
Juttu var son till Claes Alfred Stjernvall, som var tredje
son till Hans Henrik och hans första fru Anna Ekblad).